

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

بسمه تعالی

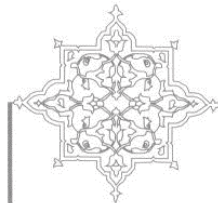
۱۳۹۲/۶/۲۷

تاریخ:

۱۱۹۵۵۹۲

شماره:

پیوست: دارد

با اهدای سلام و احترام؛

پیرو فرمایشات مقام معظم رهبری و خواسته‌ی معظم‌له درخصوص تدوین نقشه‌ی مهندسی فرهنگی کشور و طرح موضوع در شوراها و کمیسیون‌های تخصصی مربوطه، با هدف استحکام بخشیدن به همه‌ ابعاد و لایه‌های فرهنگی کشور به ویژه در سطوح دانشگاهی، بدینوسیله «نقشه‌ی مهندسی فرهنگی کشور» که به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسیده است، جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

لازم است کلیه‌ی مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور با عزم جدی در توسعه و هدایت ظرفیت‌های فرهنگی خود و با استفاده‌ی بهینه از سند فوق و بهره‌گیری از ساختارها و شوراها موجود، نسبت به اجرایی نمودن مصوبات مذکور اقدام نموده و گزارش عملکرد خود را به مراجع مرتبط ارسال نمایند.

با آرزوی توفیق الهی

عبدالحسین فریدون

مشاور وزیر و مدیر کل دفتر وزارتی

نشانی:

تهران - شهرک قدس

میدان صنعت، خیابان

خوردین، خیابان هرمزان

نیش خیابان پیروزان جنوبی

کد پستی: ۶۴۸۹۱-۱۴۶۶۶

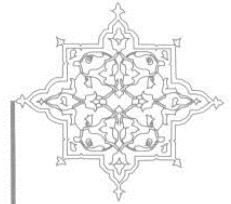
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰

صندوق پستی:

تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵

Website: www.msrt.ir

Email: info@msrt.ir

رؤسای محترم

دانشگاه‌های: ۱- ادیان و مذاهب ۲- اراک ۳- ارومیه ۴- اصفهان ۵- افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع) ۶- الزهرا (س) ۷- ایلام ۸- امام صادق (ع) ۹- آیتا... العظمی بروجردی(ره) ۱۰- بیرجند ۱۱- بوعلی سینا ۱۲- بجنورد ۱۳- بین‌المللی امام خمینی (ره) ۱۴- پیام نور ۱۵- تربیت مدرس ۱۶- خوارزمی ۱۷- شهید مفتحی ۱۸- حکیم سبزواری ۱۹- تهران ۲۰- تبریز ۲۱- تربیت دبیر شهید رجایی ۲۲- تحصیلات تکمیلی صنعتی کرمان ۲۳- تفرش ۲۴- جامع امام حسین (ع) ۲۵- جامع علمی- کاربردی ۲۶- شهید چمران اهواز ۲۷- خلیج فارس ۲۸- دریابوری و علوم دریایی چابهار ۲۹- دفاع ملی ۳۰- رازی ۳۱- زنجان ۳۲- زابل ۳۳- سیستان و بلوچستان ۳۴- سمنان ۳۵- شاهد ۳۶- شهید چمران اهواز ۳۷- شیراز ۳۸- شهرکرد ۳۹- شهید باهنر کرمان ۴۰- شهید بهشتی ۴۱- صنعتی اصفهان ۴۲- صنعتی امیرکبیر ۴۳- صنعتی بابل ۴۴- صنعتی ارومیه ۴۵- صنعت نفت ۴۶- صنعتی بیرجند ۴۷- صنعتی جندی شاپور ۴۸- صنعتی خواجه‌نصیرالدین طوسی ۴۹- صنعتی شاهرود ۵۰- صنعتی کرمانشاه ۵۱- صنعتی همدان ۵۲- صنعتی سهند تبریز ۵۳- صنعت آب و برق ۵۴- صنعتی شریف ۵۵- صنعتی شیراز ۵۶- فنون دریایی خرمشهر ۵۷- علوم پایه دلمغان ۵۸- علم و صنعت ایران ۵۹- علامه طباطبایی ۶۰- علوم انتظامی ۶۱- علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان ۶۲- فردوسی شهید ۶۳- قم ۶۴- کردستان ۶۵- کاشان ۶۶- کشاورزی و منابع طبیعی ساری ۶۷- کشاورزی و منابع طبیعی رامین ۶۸- گلستان ۶۹- گیلان ۷۰- لرستان ۷۱- مازندران ۷۲- مالک اشتر ۷۳- محقق اردبیلی ۷۴- مراغه ۷۵- معارف اسلامی ۷۶- ملایر ۷۷- ولیعصر (عج) رفسنجان ۷۸- هنر اصفهان ۷۹- هرمزگان ۸۰- هنر اسلامی تبریز ۸۱- هنر ۸۲- یزد ۸۳- یاسوج ۸۴- صنعتی سیرجان ۸۵- تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان ۸۶- صنعتی قم ۸۷- حیرت ۸۸- مذاهب اسلامی ۸۹- علوم اسلامی رضوی مشهد ۹۰- فسا ۹۱- علوم اقتصادی ۹۲- آب و برق شهید عباسپور ۹۳- ولایت ۹۴- علوم و معارف قرآن کریم ۹۵- نیشابور ۹۶- هنر شیراز ۹۷- سیدجمال‌الدین اسدآبادی ۹۸- بناب ۹۹- صنعتی خاتم‌الانبیاء ۱۰۰- گرمسار ۱۰۱- چهرم ۱۰۲- سلمان فارسی کازرون ۱۰۳- علوم قضایی و خدمات اداری ۱۰۴- گنبد کاووس ۱۰۵- اردکان ۱۰۶- آیتالله خاوری میبد ۱۰۷- دانشگاه آزاد اسلامی

مجتمع‌ها: ۱- آموزش عالی بیم ۲- آموزش عالی فنی و مهندسی قوچان ۳- آموزش عالی اقلید

دانشکده: ۱- دانشکده فنی و مهندسی گلپایگان ۲- دانشکده فنی تربیت حیدریه ۳- دانشکده فنی و مهندسی گناباد ۴- منبع طبیعی داراب (امام باقر(ع))

آموزشکده: نقشه برداری

پژوهشگاه‌ها: ۱- اطلاعات و مدارک علمی ایران ۲- بین‌المللی زلزله‌شناسی و مهندسی زلزله ۳- پلیمر و پتروشیمی ایران ۴- پژوهش‌های شیمی و مهندسی شیمی ایران در حوزه و دانشگاه ۶- دانش‌های بنیادی ۷- علوم و فنون هسته‌ای ۸- علوم و فرهنگ اسلامی ۹- علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ۱۰- فناوری‌های نوین ۱۱- مواد و انرژی ۱۲- ملی مهندسی ژنتیک و زیست فناوری ۱۳- هوافضا ۱۴- تربیت بدنی و علوم ورزشی

پژوهشکده‌ها: ۱- امام خمینی (ره) و انقلاب اسلامی ۲- رصدخانه ملی ایران ۳- صنایع رنگ ایران ۴- فرآیندهای تبدیلی و زیست محیطی فارس در مطالعات فرهنگی و اجتماعی
مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی - غیردولتی: آبابادانی و توسعه‌روستاها، آبادان، آیدانا، آذربایجان، آران، آفرینش، امام جواد (ع)، آیندگان، بلور (خواهران)، ابن‌یمن، تارک، انبیا، الدین، اهری، اچجهاد، احراز، اخلاق و تربیت، سوه، ادیب مازندران، ادیان، ارس، ارشاد دماوند، ارم، ارومی، اروندان، استرآباد، اسرار، اشراق، آفاق، افضل کرمانی، آفاق، اقبال لاهوری، اکباتان، البرز، الغدیر، اوند، المهدی، امید نهبوند، امیرالمومنین، امین، اندیشمند، اندیشه سازان، اندیشه، انرژی، اهل بیت، ایران زمین، قلمی (چهلستون)، ایرتمهر، الکترونیک ایرانیان (مجازی)، ایرانیکا، آیونیک، باخسر، برآیند، برنا، بصیر، بعثت، بنیان، بهار، بهاران، بهار اندیشه، بهمنیار، بیهق، بیتاوند، پارس، پارس رضوی، پارسا، پارسیان، پاسارگاد، پرتو، پردیسان، پرنده، پلدختر، پویا، پوشش، پویندگان دانش، پیام گلپایگان، پیشتان، پیوند، تابران، تابناک، تاکستان، تاج، تعالی، تفتان، تیشمان، توچید، توس، توسعه دانش (بیان)، توران، ثامن، جابون جیان، جامی، جاوید، جهاد دانشگاهی اشکذر، جویندگان علم، جهاددانشگاهی اصفهان، جهاد دانشگاهی اردکان، جهاد دانشگاهی اردبیل، جهاددانشگاهی اهواز (خوزستان)، جهاددانشگاهی رشت، جهاددانشگاهی فومن، جهاددانشگاهی کاشمر، جهاددانشگاهی کرمانشاه، جهاد دانشگاهی همدان، جهاددانشگاهی یزد، خنق، حکمت، حکمت رضوی، حکیم جرجانی، حکیمان، حکیم نظامی، خاتم، خاوران، خراسان، خرد، خزر، خوارزمی، خیام، دارالفنون، دامون، دانا، دانش پژوهان، دانشستان، دانشکده‌اصول الدین، دانشگاه آمل، مؤسسه فرهنگی، دارالحديث، دانشکده علوم حدیث، دانشکده معارف قرآنی (دارالقرآن)، دانشگاه بین‌المللی امام رضا (ع)، دانشگاه شمال، دانشگاه شیخ بهایی، دانشگاه علم و فرهنگ، دانشگاه علوم و فنون مازندران، دانشگاه باقرالموم، دانشگاه مفید (دارالمعلم)، دانشگاه ادیان و مذاهب، دانشگاه مذاهب اسلامی، دارالمعلم یزد، دز، دانشوران، دنا، دیلمان، رودکی، راغب اصفهانی، ربع رشیدی، رفاه، راهبرد شمال، راهیان نور، راه دانش، رایان دانش نام جدید (علامه طبرسی)، رایانه ای تهران - مجازی، رجا، رحمان، رسام، رشد دانش، رشیدی، روزبه، روزبهان، زاگرس، زرتدی، زرینه، زنگسده، سارویه، ساریان، سازمان مدیریت صنعتی، ساغی، سبز، سیحان، سیلان، سپهر، سجاد، سراج، سردار جنگل، سلمان، سمگان، سنا، سناباد، سوره تهران، سهوردی، سیلک، سینا، شاهرود، شاندریز، شرق، شفق، شمس، شمس تبریزی، شهاب دانش، شهریار، شهید اشرفی اصفهانی، شهید رضایی، صالحان، صائب، صالح، صبا، صبح صادق، صدرالمتهلین (صدرآبرادان)، ال طاهرا، (خواهران)، صفاهان، صنعتی فولاد، صنعتی قائم، صنعتی مازندران، صنعتی مراغه، طبرستان، طبری، عبدالرحمن صوفی رازی، عرفان، عطار، عقیق، علاءالدوله سمنانی، علامه امینی، علامه بحرالموم، علوم و فنون مازندران، علوم و معارف قرآن کریم، علامه حلّی، علامه جعفری، علامه خوئی، علامه دهخدا، علامه رفیعی، علامه فیض کاشانی، علامه قزوینی، علامه مجلسی، علامه محدث نوری، علامه نائینی، علم گستر مهاجران، علم و ادب نوین، علم و فن، علم و فناوری شمس، علم و فناوری آریان، علوم و فناوری سپاهان، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، علوم و توسعه آریا، عین القضاة، غزالی، غیاث الدین جمشیدکاشانی، فارابی (مجازی)، فاران، فجر، فجر رازی، فخرالدین اسعد گرگانی، فردوس، فروزنگان، فروردین، فروغ دانش، فریختگان، فضیلت، فن و دانش، فیض الاسلام، قدر، قدیر، قشم، کائوس، کار (رفسنجان)، کار (قزوین)، کار (خرمدره)، کار (تهران)، کارون، کاسپین، کاوش، کاپوان، کرمان، کسری، کمال، کمال الملک، کمیل، کوشر (موسسه ویژه خواهران)، کوشیار، کوسمش، کیش، گلستان، شرق گلستان، گنبد کاووس، گنجنامه، گنجینه هنر، لامعی گرگانی، لقمان حکیم، لیان، ماد، مارلیک، مجازی رایانه ای، مازیار، مرکز جهانی علوم اسلامی، مشاهیر، مصباح، معصومی، مطهر (خردگرایان)، مفاخر، مقدس اردبیلی، مولانا (قزوین)، مولوی، مهدعلم، مهر آستان، مهرآوران، مهر آیین، مهر آروند، مهر البرز (مجازی)، مهر (کرمان)، مهرارک، مهرگان، میثاق، میرداماد، میرعماد، میزان، ناصر خسرو، نبی اکرم، نجف آباد، نقش جهان، حضرت نرجس (س) (دانشگاه ویژه خواهران)، نژند، نوآوران، نوین، نور دانش، نور دانش (شاهرود)، نور طوبی (مجازی)، نیا، وحدت، هاتف، هدف، هزار، هرمزان، هشت بهشت، هنر شیراز، هیرکانیا، یاسین، علامه بحرالموم

تشرافی:

تهران - شهرک قدس

میدان صنعت، خیابان

خوردین، خیابان هرمزان

نیش خیابان پیروزان جنوبی

کد پستی: ۱۳۶۶۶-۶۴۸۹۱

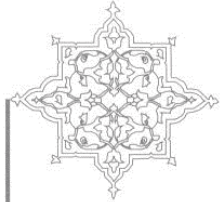
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰

صندوق پستی:

تهران ۱۵۱۳-۱۳۶۶۵

Website: www.msrt.ir

Email: info@msrt.ir

با اهدای سلام و احترام؛

پیرو فرمایشات مقام معظم رهبری و خواسته‌ی معظم‌له درخصوص تدوین نقشه‌ی مهندسی فرهنگی کشور و طرح موضوع در شوراها و کمیسیون‌های تخصصی مربوطه، با هدف استحکام بخشیدن به همه‌ی ابعاد و لایه‌های فرهنگی کشور به ویژه در سطوح دانشگاهی، بدینوسیله «نقشه‌ی مهندسی فرهنگی کشور» که به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسیده است، جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

لازم است کلیه‌ی مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور با عزم جدی در توسعه و هدایت ظرفیت‌های فرهنگی خود و با استفاده‌ی بهینه از سند فوق و بهره‌گیری از ساختارها و شوراها موجود، نسبت به اجرایی نمودن مصوبات مذکور اقدام نموده و گزارش عملکرد خود را به مراجع مرتبط ارسال نمایند.

با آرزوی توفیق الهی

عبدالحسین فریدون

مشاور وزیر و مدیر کل دفتر وزارتی

معاون فرهنگی: دکتر خواجه‌سروی
تأیید کننده: مهین زرفولی
کارشناسی: عدلی

۱۳۹۲ / ۶ / ۲۷

۱۹۵۵۹۲

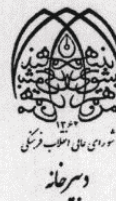
رونوشت:

- حجه‌الاسلام والمسلمین جناب آقای محمدیان، رئیس محترم نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها جهت استحضار
- حجه‌الاسلام والمسلمین جناب آقای شاطری، رئیس محترم دبیرخانه شورای اسلامی شدن دانشگاهها و مراکز آموزشی جهت استحضار
- جناب آقای دکتر مخبر زرفولی، دبیر محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی جهت استحضار
- جناب آقای سردار نجات، معاون محترم امنیت داخلی شورای عالی امنیت ملی جهت استحضار
- جناب آقای دکترزاهدی، رئیس محترم کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی جهت استحضار
- حجه‌الاسلام والمسلمین جناب آقای سالک، رئیس محترم کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی جهت استحضار
- اعضای محترم کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی جهت استحضار
- اعضای محترم کمیسیون فرهنگی و اجتماعی مجلس شورای اسلامی جهت استحضار
- جناب آقای دکتر خواجه‌سروی، معاون محترم فرهنگی و اجتماعی جهت استحضار
- جناب آقای دکتر ایرلمنش، معاون محترم وزیر و رئیس مرکز هیأت‌های اسنا و هیأت‌های ممیزه مرکزی جهت استحضار
- جناب آقای دکتر ملاباشی، معاون محترم وزیر و رئیس سازمان امور دانشجویان جهت استحضار
- جناب آقای دکتر نادری‌منش، معاون محترم آموزشی جهت استحضار
- جناب آقای دکتر مهدی نژاد نوری، معاون محترم پژوهشی و فناوری جهت استحضار
- جناب آقای دکتر امید، معاون محترم اداری، مالی و مدیریت منابع جهت استحضار

نشانی:

تهران - شهرک قدس
میدان صنعت، خیابان
خوردین، خیابان هرمان
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۱۴۶۶۶-۶۴۸۹۱
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی:
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website: www.msrt.ir
Email: info@msrt.ir

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره: .....
تاریخ: .....
پوست: .....

ظرفیت‌ها و توانایی‌های بالفعل و بالقوه عظیمی در این حوزه برخوردار است و پیشرفت و تعالی همه‌جانبه کشور، مستلزم بهره‌گیری موثر و هوشمندانه از آن در سطح ملی و مناسبات و تعاملات منطقه‌ای و جهانی است. در حقیقت، فرهنگ به معنای اخص آن، از مختصات ذاتی، مزیت‌های راهبردی، انحصاری و سرنوشت‌ساز کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران می‌باشد که همواره مورد تأکید معمار کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و اندیشمندان و صاحب‌نظران فهیم و بصیر این سرزمین بوده است.

تحقق آرمان‌ها و اهداف جامعه اسلامی مستلزم تامین کارکردهای فرهنگی آن است. مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) فرهنگ را عامل شکل‌دهنده به ذهن و رفتار عمومی و جهت‌بخش و تاثیرگذار در عرصه تصمیمات کلان کشور دانسته و مهندسی فرهنگ را به منزله بازشناسی، آسیب‌شناسی، پالایش و ارتقای بخشی فرهنگ و جهت‌دهی آن بر پایه هویت اصیل اسلامی- ایرانی با توجه به شرایط و مقتضیات ملی و جهانی تبیین می‌نمایند.

معظم‌له مهندسی فرهنگی را بازطراحی، اصلاح و ارتقاء شئون و مناسبات نظام‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی کشور مبتنی بر فرهنگ مهندسی شده معرفی و این وظیفه و مأموریت خطیر را به شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان قرارگاه اصلی فرهنگی و مرکز مهندسی فرهنگی کشور محول می‌فرمایند. در واقع می‌توان جوهره و کارکرد مهندسی فرهنگی را تحقق و تأمین نحوه تعامل مؤثر و ارتباط سازمند و پویای نظام‌های اجتماعی، سیاسی و اقتصادی با نظام فرهنگی دانست.

شورای عالی انقلاب فرهنگی برای عمل به رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و تحقق اهداف و کارکردهای نهادی خود، تهیه و تدوین نقشه مهندسی فرهنگی کشور را در اولویت نخست خود قرار داد. دبیرخانه شورا، به عنوان بازوی اجرایی شورا با همکاری و مشارکت همه‌جانبه نهادها و مراکز علمی- پژوهشی حوزه و دانشگاه و دستگاه‌های اجرایی و فرهنگی ذی‌ربط و هم‌چنین با طراحی و اجرای مطالعات پیش‌نیاز و بهره‌گیری از مطالعات و پژوهش‌های موجود، پیش‌نویس نقشه مهندسی فرهنگی را تهیه و پس از بحث و بررسی در بیش از سی جلسه از جلسات شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

متن حاضر، متن مصوب نقشه مهندسی فرهنگی کشور است که منطبق با اصول و ارزش‌های اسلام ناب محمدی (ص)، آرمان‌های انقلاب اسلامی، رهنمودهای رهبر کبیر انقلاب اسلامی امام خمینی (ره) و مقام

www.iranculture.org

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، خیابان فلسطین، شماره ۳۰۱، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تلفن: ۵-۶۶۴۶۸۳۷۱

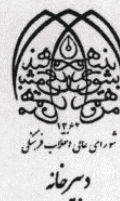

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره: .....
تاریخ: .....
پیوست: .....

معظم رهبری (مدظله العالی) و اسناد فرادستی مربوط طراحی، تدوین و به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسیده و شامل فصول زیر است:

۱. تحلیل کلان وضعیت فرهنگی کشور: گزارش‌های پژوهشی - راهبردی و رصدی است که به توصیف، ارزیابی و آسیب‌شناسی کلان وضعیت موجود فرهنگی کشور و همچنین روندهای جهانی مؤثر بر آن بر اساس شاخص‌های کلان فرهنگی می‌پردازد. کارکرد گزارش‌های تحلیل کلان، تسهیل و ارتقاء اثربخشی سیاست‌گذاری، هدف‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت و ارزیابی راهبردی فرهنگی مبتنی بر آرمان‌ها و واقعیت‌های فرهنگی کشور و جهان است.
۲. کلیات: این بخش شامل تعاریف اساسی مفاهیم و اصطلاحات همچون فرهنگ، فرهنگ ملی (اسلامی - ایرانی)، عمومی، حرفه‌ای، لایه‌های فرهنگ، مهندسی فرهنگ، مهندسی فرهنگی، نقشه مهندسی فرهنگی، پیوست فرهنگی و مختصات نقشه است.
۳. مبانی، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نقشه: مبتنی بر منابع اصیل اسلامی، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مبانی نظری معتبر و ارزش‌های فرهنگی اصیل اسلامی - ایرانی تهیه و تدوین شده است و شاکله و مبنای هدف‌گذاری، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و مدیریت راهبردی فرهنگی کشور است.
۴. چشم‌انداز فرهنگی کشور در افق ۱۴۰۴: ترسیم‌کننده قله‌ها و وضعیت مطلوب فرهنگی کشور در افق ۱۴۰۴ است که مبتنی بر مبانی، ارزش‌ها و اصول بنیادین فرهنگی کشور، رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، سند چشم‌انداز ایران ۱۴۰۴ و سایر اسناد فرادستی و همچنین مقتضیات ملی، منطقه‌ای و جهانی طراحی شده است.
۵. اهداف کلان فرهنگی: ترجمان زمان‌مند چشم‌انداز فرهنگی کشور در محورها و حوزه‌های راهبردی و کلیدی فرهنگی کشور با افق زمانی ۱۵ سال است. اصولاً هر هدف کلان، وظایف و مأموریت‌های یک تا چند نهاد و دستگاه اجرایی را تحت پوشش قرار می‌دهد.
۶. اولویت‌های فرهنگی: تعیین‌کننده موضوعات و محورهای راهبردی در هر حوزه، محور یا هدف است که ضمن تعیین اولویت‌های رتبی و زمانی آنها، مبنا و چگونگی تخصیص منابع و سرمایه‌گذاری را ارائه می‌دهد.
۷. کمیت‌های مطلوب فرهنگی: مجموعه‌ای از شاخص‌های کمی فرهنگی است که امکان رصد و ارزیابی میزان تحقق اهداف کلی و پیشرفت نقشه در حوزه مربوط را با تأکید بر هدف‌گذاری‌های کمی

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره: .....
تاریخ: .....
پیوست: .....

تسهیل می نماید. این بخش به عنوان یکی از پیوست های نقشه مهندسی فرهنگی کشور به تصویب ستاد راهبری اجرای نقشه مهندسی فرهنگی می رسد.

۸ شاخص های کلان فرهنگی: معرف های اساسی موضوعات راهبردی ناظر به اهداف کلان فرهنگی هستند و مبنایی برای سنجش وضعیت موجود فرهنگی، سیاست گذاری و برنامه ریزی برای ارتقای آن و همچنین رصد، پایش و نظارت بر روندهای تغییرات و تحولات فرهنگی به شمار می آیند. این بخش به عنوان یکی از پیوست های نقشه مهندسی فرهنگی کشور به تصویب ستاد راهبری اجرای نقشه مهندسی فرهنگی می رسد.

۹. راهبردها و اقدامات: شامل راهبردهای فرهنگی کلان و ملی و اقدامات ملی به شرح زیر می باشد:
الف) راهبردهای فرهنگی: تعیین کننده مسیر و طریقی است که متناسب با فرصت ها و تهدیدها، قوت ها و ضعف های محیطی برای نیل به اهداف فرهنگی طراحی و تدوین می شوند.
راهبردهای کلان ابزار تحقق اهداف کلان می باشند و راهبردهای ملی دربردارنده اهداف فرعی و راهکار تحقق آن هستند؛ در واقع راهبردهای ملی مبنای تعیین اقدامات ملی نقشه فرهنگی کشور محسوب می شوند.

ب) اقدامات ملی: طرح ها و پروژه هایی هستند که برای تحقق اهداف طراحی و تعیین می شوند. اقدامات ملی ناظر به اهداف و متناسب با راهبردها تعیین و معمولاً در چارچوب برنامه های پنج ساله طراحی و در قالب یک یا چند برنامه سالانه اجرایی می شوند. اقدامات ملی غالباً فرابخشی و فرادستگاهی هستند و ماهیت ترکیبی دارند؛ با این وجود ممکن است در مواردی وجه پژوهشی، اجرایی و تقنینی بر سایر وجوه آن غلبه یابد.

۱۰. چارچوب نهایی نظام فرهنگی کشور: ناظر به نگاهت نهادی، تقسیم کار ملی و استانی و نظام مدیریت راهبردی فرهنگی کشور بوده و هم چنین مبین سازمان و ساختار و فرایندهای کلان سیاست گذاری و برنامه ریزی، هدایت و سازماندهی و نظارت و ارزیابی فرهنگی کشور در سطح ملی و استانی است.

فصل اول: کلیات

۱- فرهنگ

نظام‌واره‌ای است از «عقاید و باورهای اساسی»، «ارزش‌ها، آداب و الگوهای رفتاری» ریشه‌دار و دیرپا و «نمادها» و «مصنوعات» که ادراکات، رفتار و مناسبات جامعه را جهت و شکل می‌دهد و هویت آن را می‌سازد.

۲. سطوح فرهنگ

منظور از سطوح فرهنگ، سطوح مورد مطالعه و مدیریت‌پذیر فرهنگ است که کل جامعه یا بخش قابل توجهی از آن را تحت پوشش قرار می‌دهد. در نقشه مهندسی فرهنگی کشور، فرهنگ در سه سطح زیر مورد شناسایی، بررسی، تحلیل و برنامه‌ریزی قرار می‌گیرد:

۱- فرهنگ ملی (اسلامی- ایرانی)؛

۲- فرهنگ عمومی؛

۳- فرهنگ حرفه‌ای (فرهنگ معلمان، بازاریان، روحانیان، سیاست‌مداران، پزشکان، قضات و...).

۳. فرهنگ ملی (اسلامی- ایرانی)

نظام‌واره باورها و عقاید اساسی، ارزش‌ها، آداب و الگوهای رفتاری باثبات و ریشه‌دار و نمادها و مصنوعات مردم مسلمان ایران (و عموماً در مرزهای جغرافیایی یک کشور) است؛ که طی قرن‌ها و هزارها ایجاد و تثبیت شده و به یک ملت هویت می‌بخشد.

۴. فرهنگ عمومی

نظام‌واره باورها، ارزش‌ها، نگرش‌ها و گرایش‌ها، الگوهای رفتاری و نمادها و مصنوعات است که فضای عمومی و مشترک فرهنگی جامعه را در مقاطع زمانی معین شکل می‌دهد. فرهنگ عمومی بر ارزش‌ها، گرایش‌ها، الگوهای رفتاری و الگوی زندگی آحاد جامعه تأکید و در مقایسه با فرهنگ ملی (اسلامی- ایرانی)، عمق و پایداری کمتری دارد. فرهنگ عمومی تا حدود قابل ملاحظه‌ای تابع مقتضیات زمانی و مکانی جامعه و منعکس‌کننده عملکرد سایر نظام‌ها همچون نظام فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، قضایی، حقوقی و... است.

۵. فرهنگ حرفه‌ای

نظام‌واره باورها، ارزش‌ها و الگوهای رفتاری و نمادهای شاغلان و متصدیان هر حرفه است. ارزش‌های فرهنگ حرفه‌ای به واسطه سنوات طولانی آموزش‌های تخصصی و با تجربه و کارورزی

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره: .....
تاریخ: .....
پیوست: .....

بلندمدت حاصل می شود. فرهنگ حرفه ای پزشکان، بازاریان، معلمان، قضات، نظامیان و روحانیان از جمله این فرهنگ ها هستند.

۶. مهندسی فرهنگ

فرایند بازشناسی، آسیب شناسی، پالایش و ارتقابخشی فرهنگ و جهت دهی آن بر پایه هویت اصیل اسلامی - ایرانی با توجه به مقتضیات و شرایط ملی و جهانی است.

۷. مهندسی فرهنگی

فرایند بازطراحی، اصلاح و ارتقاء شئون و مناسبات نظام های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی کشور بر اساس فرهنگ مهندسی شده با توجه به شرایط، ویژگی ها و مقتضیات ملی و جهانی است.

۸. مدیریت راهبردی فرهنگ کشور

فرایند تدوین، تصویب و اعمال راهبردهای کلان فرهنگی، سازمان دهی و تقسیم کار ملی و نظارت و ارزیابی راهبردی در نظام های مختلف کشور با توجه به رهیافت های مهندسی فرهنگ و مهندسی فرهنگی و مقتضیات ملی و جهانی است.

۹. رصد و پایش فرهنگی

مطالعه، توصیف، تحلیل، تبیین و پیش بینی نظام مند و مستمر الگو و روند تغییر و تحول در باورها و اعتقادات، ارزش ها، هنجارها، رفتارها، مصنوعات و نمادهای فرهنگی در سطوح ملی و بین المللی به منظور مسأله شناسی فرهنگی و اعمال مدیریت راهبردی فرهنگی در چارچوب نقشه مهندسی فرهنگی کشور است.

۱۰. چشم انداز فرهنگی کشور

مجموعه ای هماهنگ از جهت گیری ها و اهداف مرحله ای فرهنگی قابل دستیابی در افق زمانی معین (۱۴۰۴) است که در تراز با سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران تدوین شده است.

۱۱. پیوست فرهنگی

سندی است مشتمل بر مطالعات کارشناسی، مبین پیش بینی پیامدهای فرهنگی و اعمال الزامات و استانداردهای مربوط در هر نوع طرح، تصمیم و اقدام کلان فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، حقوقی و قضایی متناسب با مقتضیات و شرایط جامعه در چارچوب نقشه مهندسی فرهنگی کشور.

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره: .....
تاریخ: .....
پوست: .....

۱۲. قلمروهای نقشه

قلمرو نقشه، نشانگر افق زمانی، گستره موضوعی، جغرافیایی، اجرایی و مخاطبان نقشه مهندسی فرهنگی کشور است.

۱۳. افق زمانی

نقشه مهندسی فرهنگی کشور، برای افق ایران ۱۴۰۴ تدوین می‌شود.

۱۴. گستره موضوعی

قلمرو و محورهای موضوعی نقشه، در سه سطح فرهنگ ملی (اسلامی - ایرانی)، عمومی و حرفه‌ای و چهار لایه باورها و مفروضات اساسی، ارزش‌ها، الگوهای رفتاری، نمادها و مصنوعات تعیین می‌شود.

۱۵. قلمرو جغرافیایی نقشه:

الف) همه مناطق محصور در درون مرزهای ایران و همچنین تمامی اماکنی که طبق موازین بین‌المللی یا توافقات طرفینی در اختیار و تصرف نهادها و دستگاه‌های اجرایی کشور می‌باشد؛

ب) همه محیط‌ها و فضاها مجازی (سایبری و دیجیتالی) که به‌طور مستقیم و یا غیر مستقیم، در چارچوب حاکمیتی نظام جمهوری اسلامی ایران قرار می‌گیرند.

۱۶. قلمرو اجرایی نقشه:

الف) همه نهادها، دستگاه‌ها، مراکز و انجمن‌های کشور در بخش‌های دولتی و غیردولتی (عمومی، خصوصی و مردم‌نهاد) است.

ب) در ۲ سطح ملی و استانی با نام «نقشه مهندسی فرهنگی کشور» و «نقشه مهندسی فرهنگی استان» طراحی، تدوین و اجرا می‌شود.

تبصره: در صورت نیاز، نقشه مهندسی فرهنگی در سطح منطقه‌ای (ترکیبی از دو یا چند استان) نیز تدوین می‌شود.

۱۷. جامعه هدف نقشه مهندسی فرهنگی کشور:

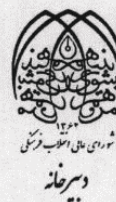
۱- شهروندان و اتباع جمهوری اسلامی ایران؛

۲- سازمان‌ها و نهادهای کشور؛

۳- جوامع فارسی زبان؛

۴- جهان اسلام شامل: کشورها، ملل و جوامع مسلمان با تاکید بر خاورمیانه و منطقه؛

۵- کشورهای منطقه با تاکید بر قربت‌های جغرافیایی، فرهنگی، تاریخی و سیاسی؛

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره: .....
تاریخ: .....
پوست: .....

- ۶- ملل و کشورهایی که روابط و پیوندهای سیاسی- فرهنگی و یا اقتصادی- فرهنگی قابل توجهی با نظام جمهوری اسلامی ایران دارند؛
- ۷- دولت‌ها، جریان‌ها و گروه‌های معارض و یا متخاصمی که به اقدامات سازمان‌یافته سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و... علیه منافع ملی جمهوری اسلامی ایران مبادرت می‌ورزند؛
- ۸- سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای.
- ۹- جامعه جهانی؛

فصل دوم: مبانی، ارزش‌ها و اصول

- مبانی

- ۱. فرهنگ کلیتی واحد و متعامل از «عقاید و باورهای اساسی، ارزش‌ها، آداب، الگوهای رفتاری ریشه‌دار و دیرپا، نمادها و مصنوعات» در سطوح «فراملی، ملی، عمومی و حرفه‌ای» است.
- ۲. فرهنگ به مثابه «روح جامعه» به زندگی فردی و اجتماعی انسان معنا و هویت می‌بخشد و شکل دهنده و اثرگذار بر ذهنیت و گرایش‌های افراد و جامعه و تعیین‌کننده رفتار عمومی است.
- ۳. فرهنگ جهت‌بخش جامعه و نظام‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است.
- ۴. فرهنگ به صورت تدریجی و مستمر، «تحول‌پذیر، جهت‌دهنده، مدیریت‌پذیر، اکتسابی و انتقال‌پذیر» است.
- ۵. زن و مرد فارغ از جنسیت در امکان کسب ارزش‌ها، یکسان و دارای حقوق و مسئولیت متناسب با تفاوت در خلقت هستند و این تفاوت، نشان‌دهنده برتری یک جنس بر جنس دیگر نیست.
- ۶. خانواده واحد بنیادین جامعه، با هویتی حقیقی و مهم‌ترین رکن در فرهنگ‌سازی و انتقال فرهنگ جامعه است.
- ۷. جامعه دارای هویت است و می‌تواند بستر تعالی و انحطاط آحاد جامعه باشد.
- ۸. هر فرد (حقیقی و حقوقی) به تناسب جایگاه اجتماعی و توانمندی‌های خود در تغییرات و تحولات فرهنگی تاثیرگذار و تاثیرپذیر است.

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره: .....
تاریخ: .....
پیوست: .....

۹. فرهنگ اسلامی، فرهنگی مبتنی بر فطرت، قرآن و عترت، ایمان‌گرا، اخلاق‌محور، خردگرا، جهانی، تمدن‌ساز، پویا، پاسخ‌گوی مقتضیات و نیازهای زمانه، بدعت‌ستیز و خرافه‌زداست.
۱۰. انسان دارای فطرت خدایی، منزلت خلیفه الهی، کرامت و عبودیت بوده و دارای تکلیف، برخوردار از حقوق مشروع و آزادی و اختیار مبتنی بر مسئولیت در برابر خداوند است.
۱۱. ولایت، از عناصر اصلی و ریشه‌ای فرهنگ اسلام ناب محمدی(ص) و انقلاب اسلامی و تجلی حاکمیت الهی در عرصه فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است و در زمان غیبت امام عصر(عج)، در رهبری فقیه عادل جامع‌الشرایط که امامت امت را بر عهده دارد، متبلور می‌شود.
۱۲. مبنای فرهنگ‌سازی مطلوب و حاکم بر فرهنگ کشور؛ «توحید، عدل، معاد، نبوت، امامت، ولایت و انتظار منجی و احکام اسلام ناب محمدی(ص)» است.
۱۳. روحانیت و نهاد حوزه علمیه در حفظ، اصلاح و ارتقای فرهنگ اسلامی نقش اصلی دارند و شناخت معتبر اسلام و تبیین آن با روش اجتهادی ناظر به زمان و مکان، مسئولیت حوزه‌های علمیه و روحانیت است.
۱۴. فرهنگ اسلامی مبتنی بر شناخت، ترویج و نهادینه کردن فضایل و مکارم اخلاق و تزکیه است.
۱۵. فرهنگ اسلامی- ایرانی، ضد استکباری، مظهر عدالت‌خواهی و حامی مستضعفان و مظلومان در عرصه‌های منطقه‌ای و جهانی است.
۱۶. فرهنگ اسلامی- ایرانی حاصل تعامل فعال و سازنده اسلام با تمدن تاریخی ایران است و هویت اسلامی- ایرانی درهم‌تنیده، یکپارچه و تفکیک‌ناپذیر است.
۱۷. استقلال و اقتدار فرهنگی برآیند تعالی ذاتی، پویایی، انسجام فرهنگ در سطح درونی، جذابیت، گسترش و نفوذ آن در سایر فرهنگ‌ها و ملت‌هاست.
۱۸. تنوع و تفاوت‌های فرهنگی اقوام ایرانی به عنوان بخشی از میراث فرهنگی در چارچوب فرهنگ اسلامی- ایرانی، امری طبیعی و پذیرفته شده است.
۱۹. نظام جمهوری اسلامی ایران وظیفه حفظ و صیانت از مرزهای فرهنگی و هویتی و ارتقای آن را عهده‌دار است.

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره: .....
تاریخ: .....
پیوست: .....

مدارا: محبت و همگرایی با آحاد جامعه اسلامی و دوستداران انقلاب اسلامی که مستلزم تحمل دیدگاه‌های متفاوت و بهره‌مندی از همه توانمندی‌هاست.

۳-۳. کرامت

پاسداشت حرمت و مقام والای انسانی نسبت به خویش و دیگران که مبتنی بر استعداد خلافت الهی است.

۳-۴. انفاق و ایثار

ترجیح منافع دیگران و مصالح جامعه بر منافع فردی و گروهی و صرف امکانات خود برای ایفای مسئولیت الهی و انسانی.

۴. «علم»

معرفت، بصیرت و آگاهی نسبت به حقایق و واقعیات عالم هستی است که از طریق وحی، عقل و تجربه به دست می‌آید.

۴-۱. معرفت دینی

شناخت عقاید، احکام و اخلاق بر اساس اسلام ناب محمدی (ص) که جهت‌دهنده و تعالی‌بخش علوم و معارف بشری است.

۴-۲. معرفت هویتی

خودشناسی و آگاهی تاریخی و اجتماعی و بصیرت سیاسی که موجب اعتماد و خودباوری ملی و توانایی تحلیل موقعیت ملی و جهانی و نگرش مطلوب می‌گردد.

۴-۳. دانش‌های تخصصی و مهارت ارتباطی

شناخت نظام ارتباطی و آداب معاشرت اسلامی و توانایی تعامل و رفتار بر اساس آن در ساختار مناسبات اجتماعی، خانوادگی، سازمانی، ملی و جهانی است.

۴-۴. دانش‌های تخصصی و مهارت حرفه‌ای

دانش و مهارت به‌کارگیری اصول و قواعد اسلامی و علمی معتبر در جهت تولید ثروت حلال، پیشرفت دانش‌بنیان، توانمندی اقتصادی، افزایش بهره‌وری و ترویج اشتغال مفید است.

۵. «عمل»

فعالیت‌های فردی و اجتماعی، مادی و معنوی، در عرصه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است که با انگیزه الهی تحقق و با مجاهدت مؤمنانه ارتقا می‌یابد.

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره: .....
تاریخ: .....
پوست: .....

۱-۵. امر به معروف و نهی از منکر

دعوت و امر به نیکی و بازداشتن از بدی به عنوان وظیفه همگانی در تمام عرصه‌ها و سطوح اجتماعی است.

۲-۵. مردم‌سالاری

حضور و مشارکت مردم در اداره جامعه با راهبری ولایت فقیه که بر مبنای مشروعیت الهی و مقبولیت مردمی استوار است.

۳-۵. انضباط اجتماعی

قانون‌مداری و رعایت نظام اخلاقی و حقوقی در تعاملات و مناسبات اجتماعی است.

۴-۵. کار و تلاش

پشتکار، سخت‌کوشی و فعالیت جهادی به منظور ایجاد ارزش افزوده برای اعتلا و ارتقای کارآمدی نظام اسلامی و رفاه عمومی است.

اصول

اصول زیر بر نقشه مهندسی فرهنگی و تحقق و اجرای فرهنگ مطلوب، حاکم است:

۱. اصل دین‌مداری

مبانی، ارزش‌ها، اخلاق و احکام اسلام ناب محمدی (ص) بر فرهنگ و فرایند طراحی، تدوین، اجرا و ارزیابی مهندسی و مدیریت فرهنگی کشور حاکم می‌باشد. این اصل بر سایر اصول این سند حاکم است.

۲. اصل فرهنگ‌محوری

مؤلفه‌های فرهنگ اسلامی باید بر همه شئون و مناسبات جامعه در عرصه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، مدیریتی، قضایی و امنیتی حاکم شود.

۳. اصل عدالت

استفاده همگان از فرصت‌ها، امکانات و خدمات فرهنگی و انجام فعالیت‌های فرهنگی متناسب با استعدادها، نیازها و ظرفیت‌ها در همه عرصه‌ها و سطوح رعایت شود.

۴. اصل هدایت و راهبری

دولت اسلامی باید ضمن پرهیز از تصدی‌گری غیر ضرور، نقش اساسی خود را در هدایت و راهبری، نظارت و حمایت از فعالیت‌های فرهنگی تقویت نماید.

۵. اصل تعاون و مشارکت مردمی

زمینه‌سازی و حمایت از مشارکت حداکثری مردم و نهادهای مردمی در فعالیتهای فرهنگی باید فراهم شود.

۶. اصل آینده‌نگری و آینده‌نگاری

رصد، تبیین و ترسیم تحولات فرهنگی به منظور برنامه‌ریزی برای تحقق آینده مطلوب با الهام از جامعه مهدوی انجام می‌شود.

۷. اصل جامعیت

مهندسی فرهنگی، جامع‌نگر بوده و باید ناظر بر تمامی ابعاد، سطوح، لایه‌ها، رده‌ها، مراحل و ارکان فرهنگ ملی و فراملی باشد.

۸. اصل انسجام و هماهنگی

عناصر و فرایندهای مهندسی و مدیریت فرهنگی باید برخوردار از «نظم، جهت‌گیری، سازگاری و هم‌افزایی درونی و بیرونی» باشد.

۹. اصل تعامل مؤثر

ضمن تأکید بر هویت و استقلال فرهنگ اسلامی، تعامل و تبادل فرهنگی بین دستگاه‌های داخلی و خارجی باید تعالی‌بخش باشد.

۱۰. اصل تدریج

ارزش‌های مطلوب فرهنگی باید بر اساس اهداف مرحله‌ای و با توجه به اقتضائات و شرایط زمان و مکان در فرآیندی هدفمند تحقق یابد.

۱۱. اصل کارآمدی

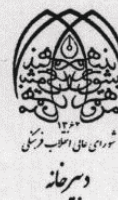
نظام فرهنگی کشور باید توانمندی عینیت بخشیدن را به اهداف مطلوب فرهنگی داشته باشد.

۱۲. اصل خلاقیت و نوآوری

برای شکوفایی و تعالی فرهنگی، باید راه‌های نو و مؤثر ابداع و به‌کار گرفته شود.

۱۳. اصل تأمین منابع و هدایت سرمایه‌ها

تأمین سرمایه‌های مادی و انسانی مورد نیاز برای حوزه فرهنگ و گسیل هدفمند این سرمایه‌ها در سایر حوزه‌ها باید با رویکرد فرهنگی صورت گیرد.

۱۴. اصل اعتدال و عقلانیت

دوری از تحجر، جزم‌اندیشی و تعصب بی‌جا، شعارزدگی، سطحی‌گرایی و ظاهرگرایی، عوام‌زدگی و خرافه‌گرایی در فرهنگ، ضروری است.

فصل سوم: چشم‌انداز فرهنگی

با توکل به خداوند متعال و اعتصام به قرآن و عترت و در پرتو اسلام ناب محمدی (ص) و با عزم و مجاهدت ملی در راستای برپایی تمدن نوین اسلامی و زمینه‌سازی ظهور و نیل به جامعه مهدوی (عج) در افق ۱۴۰۴؛

ایران کشوری است با هویت اسلامی، ایرانی و انقلابی و پویای طریق جامعه مهدوی، پیشتاز در اخلاق و رفتار حسنه، دارای جایگاه نخست در عرصه‌های فرهنگ و هنر، تعلیم و تربیت، علم و فناوری و اطلاعات، ارتباطات و رسانه در سطح منطقه* و جهان اسلام، الهام‌بخش امت اسلامی و مستضعفان با تعامل فرهنگی مؤثر و سازنده در سطح جهانی و دست‌یافته به نظام فراگیر، کارآمد و منسجم فرهنگی هدایتگر تمامی شئون و نظامات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی جامعه.

فرهنگ جامعه ایران در افق این چشم‌انداز، چنین ویژگی‌هایی خواهد داشت:

۱. برخوردار از هویت اسلامی، ایرانی و انقلابی و پویای طریق جامعه مهدوی؛ متمسک به قرآن و عترت و ولایت امام عصر (عج)، ایمان و عمل صالح، متعهد به نظام جمهوری اسلامی، ولایت فقیه، آرمان‌های امام خمینی (ره) و رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، مبتنی بر عقلانیت اسلامی، مفتخر به ایرانی بودن، پاسدار میراث‌های ارزشمند ایرانی-اسلامی و زبان و ادبیات فارسی، متکی بر فرهنگ و تفکر بسیجی، برخوردار از روحیه مقاومت، ایثار، جهاد، شهادت، استکبارستیزی و حمایت از مستضعفان.

۲. پیشتاز در اخلاق و رفتار حسنه؛

۱-۲ - فرهنگی؛ عامل به احکام و مناسک دینی، مأنوس با قرآن کریم، برخوردار از سبک زندگی اسلامی-ایرانی، عفت عمومی، امنیت اخلاقی و روانی، نمادها و آیین‌های اسلامی-ایرانی؛

* منظور از منطقه، آسیای جنوب غربی (آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) است.

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره: .....
تاریخ: .....
پیوست: .....

۲-۲- اجتماعی؛ برخوردار از مودت، اخوت، تعاون، مشارکت، مسئولیت‌پذیری و سازگاری اجتماعی، نشاط و سرزندگی، صداقت، اعتماد، اطمینان و انسجام اجتماعی بالا، جمعیت متعادل و متوازن و بهره‌مند از انضباط، قانون‌گرایی و جامعه امن؛

۲-۳- سیاسی؛ برخوردار از وحدت و امنیت ملی، عدالت‌محوری، استقلال فرهنگی و آزادی مسئولانه، مشارکت و مسئولیت‌پذیری سیاسی؛

۲-۴- اقتصادی؛ دارای وجدان کاری، روحیه همکاری و کار جمعی، کارآفرین و رضایت‌مند مبتنی بر الگوی صحیح مصرف و اتقان در عمل.

۳. دارای جایگاه نخست در عرصه‌های؛

۳-۱- فرهنگ؛ بهره‌مند از معنویت دینی، کرامت انسانی و روحیه ایثار و شهادت، خانواده‌محور، امیدوار و آینده‌نگر، پرنشاط، خودباور، فعال و خطرپذیر، دارای روحیه حماسی و دفاعی، جمع‌گرا و ملتزم به نهادهای اجتماعی و حضور مسئولانه در جامعه؛

۳-۲- هنر؛ مبتنی بر حکمت اسلامی، تحکیم‌بخش ایمان و احیاگر فطرت بشر و عدالت، مردمی، مروج اخلاق و متعهد به ارزش‌های انقلاب اسلامی و گسترش‌بخش هنرهای سنتی ارزشمند؛

۳-۳- تعلیم و تربیت؛ مبتنی بر سند تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش؛

۳-۴- علم و فناوری؛ مبتنی بر فرهنگ اسلامی - ایرانی و نقشه جامع علمی کشور؛

۳-۵- اطلاعات، ارتباطات و رسانه؛ حضور تعیین‌کننده در فضای نوین سایبری، اطلاعات و ارتباطات مبتنی بر ارزش‌ها، شعائر اسلامی، گفتمان انقلاب اسلامی و اصل مسئولیت اجتماعی و بهره‌مند از نهادهای اصیل ارتباطی - تبلیغی بازآفرینی شده.

۴. الهام‌بخش امت اسلامی و مستضعفان با تعامل فرهنگی مؤثر و سازنده در سطح جهانی؛
مبتنی بر:

۴-۱- مردم‌سالاری دینی و الگوهای کارآمد پیشرفت، دعوت به وحدت و همگرایی اسلامی و حمایت از مستضعفان و ستم‌دیدگان؛

۴-۲- شوق‌آفرینی نسبت به اسلام ناب محمدی (ص)، عدالت، صلح و امنیت جهانی، حقوق فطری و طبیعی انسان‌ها، رفاه عمومی، اخلاق و معنویت، خانواده و امید به فرجام نیک جهان.

۵. دست یافته به نظام فراگیر، کارآمد و منسجم فرهنگی هدایت گر تمامی شئون و نظامات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی جامعه؛ مبتنی بر:
- ۵-۱- نظام فرهنگی کارآمد با تحول در اهداف، ساختارها، فرایندها، وظایف و مأموریت های نهادهای مردمی، عمومی و دولتی با رویکرد ایجاد انسجام، هم افزایی، ارتقاء کارآمدی و محوریت مشارکت مردمی و بهره مند از نهادهای اصیل دینی؛
- ۵-۲- بازمهندسی نظام های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی با رویکرد فرهنگی و بر اساس مبانی، ارزش ها و اصول نقشه مهندسی فرهنگی کشور؛
- ۵-۳- توانمند در بازتولید قدرت نرم و مقابله مؤثر با جنگ نرم دشمن.

فصل چهارم: اهداف فرهنگی

اهداف کلان فرهنگی*

۱. فراگیر شدن انس و تمسک به قرآن کریم و حاکمیت قرآن، عترت و عقلانیت اسلامی بر تلاش های نظری و عملی و تعالی هویت ملی و تقویت ایمان و عمل صالح؛
۲. نهادینه شدن ولایت مداری و انتظار مصلح، آرمان های حضرت امام (ره) و رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و فرهنگ انقلابی و بسیجی؛
۳. تعمیق خودباوری ملی و پاسداشت میراث های ارزشمند ایرانی - اسلامی و توسعه و ترویج زبان و ادبیات فارسی؛
۴. تعمیق فرهنگ عمل به احکام و فروع دین و نهادینه شدن شاعر، نمادها و آیین ها به ویژه نماز، امر به معروف و نهی از منکر و عفت عمومی و حجاب؛
۵. برخورداری از نهاد مستحکم و انسان ساز خانواده، نرخ باروری و رشد جمعیت متناسب و سبک زندگی اسلامی - ایرانی؛
۶. نهادینه شدن روحیه همگرایی، کار جمعی و تعاون اجتماعی مبتنی بر نیکی و تقوا، ارتقاء الفت، اخوت اسلامی و اعتماد اجتماعی، امیدواری، نشاط، صداقت، نظم و انضباط و قانون پذیری و امنیت عمومی و اجتماعی؛

* کمیت های مطلوب فرهنگی به عنوان اهداف کمی نقشه مهندسی فرهنگی به تصویب ستاد راهبری اجرای نقشه مهندسی فرهنگی می رسد.
* شاخص های تفصیلی فرهنگی برای ارزیابی تحولات فرهنگی جامعه و میزان پیشرفت نقشه مهندسی فرهنگی در قالب پیوست نقشه می آید.

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره: .....
تاریخ: .....
پوست: .....

۷. نهادینه شدن فرهنگ عقلانیت، معنویت، عدالت و شایسته‌محوری در نظام‌های قانون‌گذاری، اجرایی و قضایی؛
۸. برخورداری از اخلاق و فرهنگ اسلامی کار، کارآفرینی، سرمایه‌گذاری، تولید ثروت حلال و الگوی صحیح مصرف؛
۹. دستیابی به هنر متعهد به ارزش‌های اسلامی، انقلابی، معرفت‌افزا، بصیرت‌بخش و استکبارستیز؛
۱۰. برخورداری از نظام تعلیم و تربیت کارآمد و متعالی و دستیابی به جایگاه نخست علم و فناوری در منطقه و جهان اسلام؛
۱۱. دستیابی به جایگاه برتر در تولید و تأمین نرم‌افزاری و سخت‌افزاری نظام اطلاعات، ارتباطات و رسانه‌ای کارآمد و مشارکت مؤثر در مدیریت جریان منطقه‌ای و جهانی اطلاعات، ارتباطات و رسانه؛
۱۲. دستیابی به تصویر روشن و الهام‌بخش از فرهنگ اسلامی، ایرانی و انقلابی و توانمند در ارائه الگوی پیشرفت و وحدت امت اسلامی؛
۱۳. بازآفرینی و استقرار نظام‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی مهندسی شده بر مبنای اصول و ارزش‌های فرهنگ اسلامی و ارتقاء قدرت نرم و توان مقابله مؤثر با جنگ نرم دشمن در عرصه‌های مختلف.

فصل پنجم: اولویت‌های فرهنگی

اولویت‌های فرهنگی شامل موضوعات، مسائل و چالش‌های اساسی است که ناظر به ارزش‌ها، الگوهای رفتاری، محصولات و نمادهای فرهنگی کشور در سطوح فرهنگ ملی (اسلامی- ایرانی)، عمومی و حرفه‌ای می‌باشند. اولویت‌ها معیار و مبنای تخصیص منابع و امکانات کشور برای تحقق اهداف و چشم‌انداز فرهنگی کشور محسوب می‌شوند.

- ۱- هویت اسلامی، ایرانی و انقلابی؛ انتظار منجی، قرآن و عترت، نماز و مسجد، ولایت فقیه، فرهنگ بسیجی، ایثار و جهاد و شهادت، زبان، ادبیات و خط فارسی.
- ۲- نهاد خانواده و جمعیت؛ الگوسازی خانواده اسلامی- ایرانی، تسهیل ازدواج، تحکیم خانواده و کاهش طلاق، جمعیت مطلوب (کیفی و کمی).

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره: .....
تاریخ: .....
پوست: .....

۳- سبک زندگی اسلامی - ایرانی؛ معماری و شهرسازی اسلامی - ایرانی؛ عفاف، پوشش و آرایش بر اساس فرهنگ اسلامی - ایرانی؛ صله رحم و الگوهای تعاملات اجتماعی، خانوادگی و فردی با اولویت کودکان، نوجوانان و زنان.

۴- اخلاق و فرهنگ عمومی جامعه:

فرهنگی؛ صداقت، راستگویی و درستکاری، تعاون و کارجمعی.

اجتماعی؛ اعتماد اجتماعی، امر به معروف و نهی از منکر، شایسته‌سالاری، انضباط اجتماعی، قانون‌گرایی و رعایت حقوق دیگران، فرهنگ حفظ محیط زیست.

اقتصادی؛ فرهنگ پیشرفت، اخلاق و فرهنگ کار و کارآفرینی، وجدان کار و اتقان در عمل، فرهنگ مصرف صحیح و پرهیز از اسراف، تجمل‌گرایی و اشرافی‌گری و رعایت حلال و حرام بویژه رباخواری.

سیاسی؛ وحدت، امنیت و اقتدار ملی حول ولایت فقیه، سلامت اداری، مردم‌سالاری دینی، مشارکت عمومی و عدالت اجتماعی، استقلال‌خواهی و آزادی مشروع و قانونمند.

۵- هنر؛ ساماندهی سینما، تئاتر، موسیقی و هنرهای سنتی و محصولات چندرسانه‌ای و تربیت هنرمندان متعهد.

۶- قدرت نرم؛ بسیج و هم‌افزایی نیروها، تقویت سرمایه‌ها و قدرت نرم.

۷- اطلاعات، ارتباطات و رسانه؛ تقویت محتوا، مصونیت‌بخشی و توسعه زیرساخت‌ها، نظام‌های جامع اطلاعاتی، ارتباطاتی و رسانه‌ای کشور.

۸- تعامل منطقه‌ای و جهانی؛ گفتمان‌سازی برای تمدن نوین اسلامی و بیداری اسلامی؛ حمایت از مستضعفین و مقابله با نظام سلطه جهانی.

۹- نظام فرهنگی فراگیر و کارآمد؛ ساماندهی جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی، استقرار نظام جامع راهبری و مدیریت فرهنگی کشور، مهندسی نظام‌های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و ... کشور با رویکرد فرهنگی و تربیت نیروی انسانی کارآمد بخش فرهنگی.

۱۰- محصولات و صنایع فرهنگی؛ توسعه صنایع و محصولات فرهنگی، هنری و چندرسانه‌ای.